

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

an . . . . . 54 Lei
 jumătate . . . . . 27 Lei
 America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos
 Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei

Cantorii.

— Școala de dieci dela Blaj. —

Au sosit în zilele acestea la Blaj o ultimă de feciorași ca nește Iujeri. Este mai mare dragul să-i vezi cum se deservesc de sfelnici și de cuviincioși prin a Mănăstirii și a școlilor bătrâne, de că ar umbla prin fața altarului din biserica satului lor. Și când întâlnesc pe-o față de preot ori de dascăl, dau pește cu multă smerenie. La subsuori lângă Octoice și Pentecostare, grăbind-se să intre pe poarta școlilor celor tineri, unde-i așteaptă Cantul și Tipicul, coavnele bătrâne și cărțile de istorie Neamului nostru românesc.

Cine să fie acești feciorași cu fețe sănătoase și cu priviri atât de bune, cuminti? Se face vre-o asentare aici la Blaj, ori de ce s'au trimis satele eretice încoace, spre clădirile cele tineri de lângă Câmpia Libertății? Ce tinerie nouă adună Blajul, acest vechiu Blaj de simțiri naționale? Ori doară ne înșelăm din nou iarăș „musai“ cel unguresc, cum a fost la 48?

O, nu! Aceasta nu-i oaste de dus în bătăie cu săbii și cu tunuri, ci este o născută de pace a cântăreților de biserică. Sunt diecii, cari după 6 luni de călătorie bună se vor întoarce iarăș în țara de unde au venit, ducând rânjă pe fața și glasuri meloase pentru preamărirea lui Dumnezeu înălțarea celor ce iubesc podoaba lui Dumnezeu. Sunt feciorașii cari au venit să învețe cînsul de cantori și să se înșelă la vetrele lor cu diplome întărite, inimile mai bogate și cu mințile mai luminate. Ca mâne vor fi prin satele noastre, pe lângă preoți și învățători, și un rând de oameni cu carte, diecii cu diplome. Vor fi ei, cei cari culeg din cărțile și din bisericile Blajului, amintirile unui trecut de jertfă națională și văpaia dragostii de neam și de lege. Ei vor fi, în aceste zile de tinărie ale credinței multora și de lămurire nesăturată, cece au fost școlarii

cei dintâi ai Blajului din vremea cuviosului vlădică Aron, apostoli ai românismului fără prihană și stâlpi ai casei lui Dumnezeu. Vor fi mâinile drepte ale preoților și învățătorilor, în slujba de întărire și de înălțare a neamului. Crainici ai credinței și ai dragostii de neam.

Blajul se trudește să le dea acestor fecioraș cu obraji zvâcnitori de sănătate, nu numai melodiile glasurilor bisericicești și rubricile Tipicului, ci și cunoștința cetitului și scrisului românesc în măsură deplină, cunoștința istoriei naționale și a altor folositoare și trebuincioase învățături măestre. Ei vor trebui să iasă de-aici cantori cu știință după toată rânduiala.

Li văd mergând la liturghia de dimineață din Mănăstirea lui Inochentie-mucenicul și mă gândesc ce bucurie și ce folos pentru satele noastre, când vor duce acești tineri bogați învățătura lor proaspătă prin bisericuțele dela poale de dealuri! Cât de înflorite vor fi strănile de glasurile lor îndulcite de învățatură. Și ce ajutor bun vor avea preoții și învățătorii în simțirile duse de dânșii din școlile vestite ale Blajului bătrân! Ei vor fi puntea de aur între puterea cărții bune și între talpa țării cea atât de vânjoasă și de prețioasă!

Să le ajute și, să ne ajute Dumnezeu să fie așa!

DE TOT FELUL.

Răspuns la o chemarea:

Ni-s'a umplut sufletul de bucurie văzând cu câtă dragoste îmbrățișați DV. cei dela această gazetă nu numai trebuințele materiale, fără mai ales cele sufletești ale poporului nostru. În această credință ne-a întărit mult căldura — ce pare-că iese din fiecare șir, cu care a-ți tipărit în Nr. 48—1922 al acestei foi „apelul către sufletele creștine“ al bărbaților și tinerilor din com. Feisa. Și într'adevăr un pas mai nimerit pentru a începe înălțarea sufletească a poporului nostru nici că se poate face, decât acela de a începe cu iubirea și cinstirea numelui lui Dumnezeu, a P. C. V. Maria și a sfinților. Indemnați de acest curat gând hotărîtu-ne-am și noi subscrișii locuitori în Bălcaciu să urmăm pilda fraților din Feisa, sugrumând năravul cel rău de a înjura pentru toate nimieurile numele sfânt al lui Dumnezeu — datină pe cât de lătită în toate păturile so-

cietății, pe atât și de rea și păcătoasă —, formând în ziua de 15 Februarie, sârbătoarea Întîmpinării Domnului, după sf. liturgie o „societate creștină“ cu scopul de a lupta pe toate căile împotriva sudălmilor și a injurărilor grele, — cari ne fac neamul de răs înaintea altor neamuri și de ocară și osândă înaintea lui Dumnezeu. Dorind și rugând toate sufletele de bine să ne vină într'ajutor, luptând pentru izbânda acestei cauze sfinte, semnăm Bălcaciu, la 25 Februarie 1923. George Popa, Gligor Horhat, Nicolae Mărginean, Dumitru Cioclea, Ștefan Teunean, Ioan Măcă, George Gabor, Florean Pavel, Miron Băciu, Ioan Băciu, Visalon Gejan, Ion Muntean, Ion Popa, Ion Muntean, Vasile Zaharie, Ioan Băciu.

Aceiaș legământ e pe cale să se facă și în comunele Spini și Sântămărie, tot din județul Târnava mică. Să dea Dumnezeu să auzim astfel de vești bune din toate părțile! — Redacția,

De-ale politice.

Intâmplările din Casa Țării.

În Parlamentul dela București s'au întâmplat în vremea din urmă lucruri mari. Partidele de împotrivire și oamenii guvernului s'au luat la încăierări și la bătăi. În două zile după o altă, Adunarea Deputaților a fost ca un târg cu pâruești cu sgomot, fluerături, pumni și ghionțeli. Zice că ar fi fost și trânteli pe jos. Patimi răscolite și turburări în toată forma. Politica s'a înăsprit foarte tare, încât astăzi toată țara vorbește numai de turburările dela Cameră și gazetele au mare căutare. Ne doare inima că trebuie să scriem și noi despre asemenea întâmplări, însă vom căuta să înfățișăm lucrurile așa cum s'au petrecut și precum le găsim și noi în gazetele dela București din zilele acelea.

Iată ce-a fost în Parlament:

Vineri în 9 Martie.

În această zi ședința Camerei s'a deschis la ceasurile 3, fiind de față d. miniștri Ion I. C. Brătianu, Mărzescu, Văitoianu, Duca, Sassu, Angheliescu, Moșoiu, Inculeț, Vintilă Brătianu și Florescu. Sunt de față și Partidele de împotrivire. În clipa când a intrat în Cameră d. Brătianu Ion, deputații guvernamentali, se ridică în picioare și strigă puternic „Ura!“ Grigore Filipescu din Partidul Național strigă însă: Trăiască hoții de urne! S'a început apoi ședința într'un aer cam încărcat, prevestitor de furtună. Vorbește mai întâi un deputat basarabean, care spune lucruri triste din ținutul său. Opoziția strigă din când în când ocări spre scaunele miniștrilor și spre oamenii guvernului.

Se urcă apoi la masa de vorbit d. Iuliu Maniu, care e primit cu foarte multă căldură

o opoziție, care strigă într'una, vre-o 5 minute, „Ura și Trăiască“.

Di Maniu vorbește în numele celor două partide învoite la luptă comună, a Partidului Național și a Țărăniștilor. D-sa cetește o declarație mai lungă în care spune, că celea două partide nu recunosc Parlamentului de astăzi dreptul de-a vota noua Constituție. Anume: ori se ține seamă de Constituția cea veche a Regatului de până la unire și atunci trebuiesc făcute strigările prescrise în paragraful 128 și rânduite ale alegeri, ori noua țară, făcută prin unire, își cere o nouă Constituție, însă numai prin un parlament ales anume pentru aceasta, în care să aibă cuvânt slobod toți trimișii națiunii. Dar parlamentul de astăzi, adunat în Martie 1992 prin alegerile cu furt de urne, nu poate să facă această lege.

După d. Iuliu Maniu a vorbit basarabeanul *Pantilimon Halifa*, care încă a cetit o declarație în numele alor 40 de deputați din Basarabia, spunând lucruri crâncene despre felul cum e cărmuită partea de țară de peste Prut. Basarabienii sunt foarte nemulțumiți de celea ce se întâmplă la dânsii, mai rău ca sub Ruși, — spune cuvântătorul. Deci nu recunosc nici dânsii dreptul parlamentului de astăzi de a face Constituția cea nouă.

Urmează la cuvânt d. *Mihai Popovici* în numele Ardealului, arătând împotrivirea față de felul cum guvernul de astăzi vrea să facă noua Constituție. Mai vorbește un socialist din Ardeal, care declară că e învoit cu facerea Constituției. Primele neorânduiri se produc după această cuvântare. Socialistul vrea să șadă în scaunele opoziției, însă aceasta îi trimite de partea guvernului și se face larmă mare. Di Brătianu vrea să vorbească, dar nu are răgaz. Ședința se ridică pe câtăva vreme. După redeschidere șgomotul crește și mai tare. Socialistul Butnariu nu vrea să-și părăsească locul de lângă opoziție și aceasta-l huiduiește. *In acest timp d. Brătianu se apropie de tribună și vrea să vorbească. Opoziția îl vede și începe să fluere, să bată în mese. Unii deputați cântă în cor, ca să nu se audă cuvântul ministrului. In Casa țării nu se mai aude nimic. Singur d. Iorga stă liniștit la locul său și cetește o carte.*

Di Brătianu vorbește, dar nu-l aud decât cancelistii Parlamentului, cari îi scriu cuvântarea. D-sa spune, că guvernul va face constituția.

Vrea să vorbească apoi deputatul Chirculescu, care recomandă planul Constituției. *Insă șgomotul izbucnește iarăș. Deputații guvernului bat în palme și vreau să asculte, opoziția fluere, dă în mese, învârtă scârțâitoare. Unii deputați aruncă panglici de hârtie spre tribună. Larma e la culme.*

Un deputat dintre ai guvernului amenință cu pumnul pe d. Mihalache. Apoi președietele trimite la oomisia de judecată pe deputații din opoziție, cari, mai târziu, sunt și oprii să mai vină la ședință 10 zile dearându-l.

Ședința se urmează tot cu fluierături și huiduiri. Cei judecați caută să se apere. Apărările lor sunt iarăș pline de vorbe grele față de miniștri și de guvern. Intre cei judecați e și Părintele Manu dela Gherla, care spune: — Cine să mă judece pe mine aici? Petru Mihályi și cei aleși prin furt de urne?

Alții se apară și mai cu tăiș. Și până vorbește deputații opoziției, huiduiriile nu încetează nici o clipă. Ministrul Sasu îi zice lui Lupu: Nebun! Duceți-l la casa de nebuni!

În celea din urmă se votează, dacă trebuie scoși din ședință deputații dați în judecata comisiei, sau ba? Se înțelege, că mulțimea a votat, pentruca să fie scoși. Prin urmare dd. Georgescu, Filipescu, Mitrto, Mihalache, N. Ioan, Popa Manu, sunt oprii să mai vie la parlament 10 zile!

După ședință, pe la 9 ore seara, opoziția pleacă pe străzile orașului însoțită de mulțimea din fața parlamentului și oprindu-se la Palatul Regal se cântă cântece naționale. Apoi se face o adunare la hotelul „Atanée Palace“ unde locuiește dr. Lupu. Vorbesc dd. Mihalache, Grigore Filipescu și Lupu. În urmă vine armata și mulțimea se împrăștie.

Sâmbătă în 10 Martie.

Ședința din această zi a fost încă și mai turburată decât cea de mai înainte. În această ședință d. Ciugureanu din Basarabia, care a fost până aici înscris în Partidul liberal și vice-președinte al Adunării deputaților, a cetit o declarație că se desface de liberali și de slujba dela Cameră și se alătură la ceilalți deputați basarabeni, cari sunt contra guvernului!

Țărăboiul se naște, când vorbește bucovineanul *Morariu* (guvernamental). Opoziția începe șgomotul, ca să nu poată vorbi. Atunci însă doi inși din majoritate (adică din oamenii guvernului) dau năvală spre opoziție. *Incep înbrâncelile și fluierăturile. Larma acopere totul. Se fac încâierări.*

În vremea aceasta cineva din locul pentru privitori învârte o mașină de cinematograf, voind să prindă în chipuri mișcătoare încâierările. Lângă mașină a fost văzut un gazetar cu numele Raol Crăciun, care e bătut măr de nește deputați din majoritate. Când colo se află că tocmai oamenii majorității duseră acolo mașina. Încâierarea se urmează și pe coridoare, după închiderea ședinței.

După redeschidere vrea să vorbească d. Mihai Popovici, însă nu poate. Scandalul se pornește iarăși tot atât de aprins. Se zice că au fost și îmbrățișări pe putere, ca la trântă.

Apoi tot într'un lărmălu și într'un șgomot mare se continuă ședința până când mai sunt dați în judecata comisiei de rânduială, tot numai deputați de ai opoziției, anume: Sever Dan, Leanca, Vlad Grigore Cazaliu, Buzdugan, Pardos, Adrian Popescu, Lupașcu, Iacobescu și Gheorghe Marie dela Iara, din Ardeal.

Iarăș tãmbălu. Spun gazetele, că și miniștrii se arătau tare cătrăniți, iar că ministrul Sasu ar fi dat odată cu pumnul în masă și ar fi sărit dela locul său ca mușcat de șarpe.

Spre sfârșitul ședinței, deputații înșirați mai la deal au fost judecați să nu mai poată lua parte la adunare 20 de zile, afară de Gheorghe Marie, care a fost oprit pe 25 de zile.

Ședința s'a isprăvit între fluierăturile opoziției, la ceasurile 8 seara.

De prin sate.

Mulțamită.

În numele credincioșilor parohiei gr.-cat. Veștem, protop. Sibiiu, aduc cele mai sincere mulțamite, următorilor oameni de inimă, cari ne-au trimis din America pe seama „Reuniunii femeilor rom. gr.-cat.“ frumoasa sumă de 103.50 dolari:

I. Morariu, I. Mustăț. P. Pădure, Fam. Varga, I. Muntean, G. Buzila, I. Velțeanu câte 5 dolari; Maria Bosdoc, Elena Silea câte 2.50 dolari; V. Franciuc, I. Grancea, V. Dragoș, S. Oprisiiu, V. Gorun, N. R. Streza, Nic. Lungociu, A. Burlea, I. Velțan câte 2 dolari; Ion Tatu 1.50; Maria Băilă, N. Muntean, A. Rodiniciu, I. Tulbure, E. Stoica, P. Oprisiiu, G. Lungociu, G. Streza, Șt. Sorociuc, I. Bârsan, I. Ciora, I. Streza, M. Marian, Greg. Kiș, Mih. Darlea, Vas. Gavruș, P. Bonta, G. Cucu, G. Budo, A. Mateiu, V. Dancu, G. Morariu, I. Steica, E. Tănărogiu, I. Limbean, I. Lupșe, M. Boeriu, Nyáradí I. Franck Bargideș, Vas. Naneș, Ion I. Marcu,

Veta Streza câte 1 dolar; Ion Nicola, N. trișor, T. Gheția, A. Oprisiiu, Ion Oanciu, Gavruș, N. Vintilă, Ios. Cabunea, P. Stan, Rogozca, G. Morărescu, N. Bosdoc, S. Oprisiiu, G. Iacob câte 0.50 dolari; Ion Dancu; T. de M. Gleja, Șt. Lucaciu, N. N., I. Gorun, D. de Romul Oros, I. Marcu, A. Prie, Z. Natu, I. Pastor, Av. Pop, I. Cojocariu, I. Lofoc, Șandru, I. Micu, Aur. Gleja, și George G. de câte 0.25 dolari. Veștem, la 7 Martie A. Preot R. Moldovanu.

Grăunțe sufletești.

„Adu-ți aminte să sfințești ziua Sâmbetei“

Pentruca în multele năcazuri și grietății omul să nu-și uite de Dumnezeu scopul său adevărat, a poruncit Domnul, puțin o zi la săptămână să i-o cinstim. Dacă pentru întărirea trupului avem lipsă când în când de mâncare, de beutură, somn, tot așa a voit Dumnezeu, să ne găsel puțin tot la câte șapte zile și la veștedă adevăruri și astfel să câștigăm puteri pentru sufletul nostru. Dumineca omul prilej să ispășească ceace a păcătuit săptămână și să mulțamească pentru cerile primite dela Dumnezeu în cursul șase zile de muncă. — Și apoi nici un omel să lucreze într'una. Precum cece un munte trebuie să mai și popășască din în când, altfel și-ar da sufletul, tot asemenea poate nici omul lucrător să lucreze înț pentruca astfel s'ar prăpădi fără de zile. dară ziua de odihnă este un dar al lui Dumnezeu și o închipuire a odihnei noastre veșnice, cum spune sfântul apostol Pavel. În zi Duminecă ne și îmbrăcăm mai curat și frumos, pentruca să închipuim, cât de b să ne fie colo în împărăția cea cerească.

Dumnezeu ne poruncește, să sfințim ziua a șaptea, pentruca atunci a odihni el după plâsmuirea lumii.

„Și au sfârșit Dumnezeu în ziua a lucrurile sale care au făcut, și s'au odihni ziua a șaptea de toate lucrurile sale, ce făcut, cetim la cartea facerii 2, 2. Așa să facem și noi oamenii, luând de pildă pe Dumnezeu. Numărul de șapte îl aflăm de și în natură foarte adeseori: curcubeul șapte colori, muzica are șapte tonuri pale, luna își schimbă fața tot a șaptea aproape toate popoarele sărbătoresc a șaptea: creștinii Dumineca, jidovii Șabat, mohamedanii Vinerea, mongolii Jolia, negrii Guinea Marția, păgânii din Ormuz și Goal

Dumnezeu a avut în vedere nu mărirea Sa, când a hotărit să odihnim în a șaptea, ci și binele nostru. Fapt e, că după șase zile de lucru are lipsă de o. Dupăcum după 6--7 ceasuri de muncă și istovitoare avem lipsă de odihnă, de chiar, totasemenea și după șase zile de pentruca să ne câștigăm puteri nouă. Că anul 1789 s'a iscat în Franța vestita și mare revoluțiune a lumii, conducătorii delege ai poporului francez, în ura și duș lor față de Dumnezeu și de tot ce este au șters ziua Duminecii din călindar și introdus nouă zile de lucru și a zecea de. Și ce să vezi, nu numai oamenii ci chiar și caii au început să lăncezască, așa că s'au convins și cei fărădelege că: „Nu este lepciune, nu este prudență, nu este sfat la necredincios“ (Pildele lui Solomon 21). Insuși Proudhon, marele conducător de vremuri al socialistilor, spune: „Scurtă săptămâna cu o zi, așa ca să fie numai 5 de lucru și apoi ziua de odihnă, și vom avea multă vreme de odihnă. Lungiți săptămâna“

i, așa ca să fie șapte zile de lucru și a a de odihnă, și veți avea prea multe zile lucru. Faceți 12 zile de lucru și apoi 2 zile odihnă și pe om îl veți omorî prin lene, așa l'ați sfârșit mai înainte prin oboseală".

Jidovilor le-a poruncit Domnul, să sfinască ziua Sâmbetei, fiindcă tocmai într-o zi Sâmbătă au scăpat din prinsoarea Egiptului. Iar Sâmbăta, Sabbath-ul, cum îi zice jidovii, este pentru ei o zi de bucurie. Și Dumnezeu mai pretins, ca ziua aceasta s'o sfințească: ră ziua a șaptea este Sâmbăta Domnului Dumnezeului tău: să nu faci întru aceea nici lucru, nici tu, nici feciorul tău, nici fata ta, nici sluga ta, nici slujnica ta, nici boul tău, nici asinul tău, și nici un dobitoac al tău, nici metecul cel ce locuiește cu tine". (Moisă II, 10). Insuș cuvântul Sabbath înseamnă "ziua odihnă" și jidovii au și ținut și țin până în ziua de astăzi această zi. Cel ce lucra în ziua asta, era omorît cu pietri. Ba jidovii de azi nici să scrie nu vreau în ziua aceasta.

Creștinii țin în schimb în loc de Sâmbăta a Duminecii, pentru că așa au poruncit sfinții apostoli întru amintirea învierii Domnului nostru Isus Hristos.

Și ziua Duminecii de fapt este nu numai a Domnului Hristos, ci și a sfintei Treimi, pentru că în zi de Duminecă a început Dumnezeu Tatăl să plămăzească lumea, în zi de Duminecă a înviat Domnul și tot în zi de Duminecă s'a coborât Sfântul Spirit. Ziua Duminecii se numește și ziua Domnului, pentru că ziua aceasta trebuie să slujim cu deosebire Domnului.

Cum trebuie să sfințim ziua Duminecii, să vedea în numărul viitor.

De-ale economiei.

Gunoii măiestrit.

Făgăduiam în numărul trecut al gazetei, vom arăta, cât câștigă un plugar prin folosirea gunoii măiestrit. În privința aceasta e de vădit, să vedem încercările făcute la noi în țară. Și suntem de părerea, că putem crede în valoarea de plugărie din Mediaș, care, sămănând câte un jugăr de pământ diferite soiuri de plugărie, a făcut următoarele experiențe:

Grâul produce în loc negunoit 800 kg. grâu și 1400 kg. de paie; în loc gunoit cu gunoi măiestrit 1100 kg. de grâu și 2000 kg. de paie, **așadară cu 300 kg. de grâu și cu 600 kg. de paie mai mult.**

Orzul produce în loc negunoit 1000 kg. orz și 1100 kg. de paie, gunoit artificial 1300 kg. de orz și 1800 kg. de paie, **așadară cu 400 kg. de orz și cu 700 kg. de paie mai mult.**

Ovăsul negunoit 1200 kg. sămânță și 1300 kg. paie, gunoit 1600 kg. sămânță și 1700 kg. paie, **așadară cu 400 kg. sămânță și 400 kg. paie mai mult.**

Cucuruzul negunoit 1400 kg. sămânță și 1500 kg. jipi, gunoit 2000 kg. sămânță și 2100 kg. jipi, **așadară cu 600 kg. sămânță și 700 kg. jipi mai mulți.** — **Crumpele** negunoite 1000 kg., gunoite 2000 kg., **așadară cu 1000 kg. mai mult.** **Napii de nutreț** negunoite 25.000 kg., gunoiți 35.000 **așadară cu 10.000 kg. mai mult.** **Napii de zahăr**, negunoite 16.000 kg., gunoiți 22.000 kg., **așadară cu 6000 kg. mai mult.** **Răturile** negunoite 1000 kg. de fân și de otavă, gunoite 3000 kg., **așadară cu 2000 kg. mai mult.**

Viilor le merge cu deosebire bine, ele produc mai mult cu 25—70 la sută, iară conținutul de zahăr li-se mărește cu 1—2 la sută.

Socotind acum, că la un jugăr ni-e destul gunoi măiestrit, care costă 520 Lei,

putem vedea și calcula numai decât, ce mare folos avem din întrebuițarea acestui gunoi. De pildă grâul costă astăzi 380 Lei maza metrică, paiele 120 Lei; 3 măji de grâu costă 840 Lei, 6 măji de paie 720, ceeace face 1560 Lei, din care sumă subtrăgând 520, prețul unei măji de gunoi, ne rămâne un câștig curat de 1040 Lei la jugăr, ceeace credem noi, nu-i de despretuit. Încercați așadară cu gunoiul măiestrit s'au artificial!

Cum să ne ferim de tifosul exantematic?

Am fost arătat într'unul din numerii trecuți ai gazetei, că tifosul exantematic începe a se lăți în țară. De câteva zile s'a ivit chiar în comuna Lunca de lângă Blaj, unde au adus-o câțiva țărani, cari au călătorit cu trenul la Constanța.

Pentru ca să știm ce e de făcut pentru încunjurarea acestei boale grozave, dăm din nou sfaturile dlui doctor Eugen Solomon, publicate anul trecut.

Trebuie să știe fiecare, cumcă această boală o răspândește mai cu seamă păduchii de haine și că cel ce se ferește de păduchi, ori dacă i-a câștigat cumva pe tren, în vre-un târg sau prin alte locuri, și se scapă de ei, poate fi aproape sigur, că nu se va molipsi de această boală. Bine înțeles, că întrucât cineva vine în atingere nemijlocită cu un astfel de bolnav, poate să se molipsească și fără păduchi.

Chiar de aceea în comunele, în cari sunt astfel de imbolnăviri, să ne curățim și spălăm cât se poate de des pe mâni mai cu seamă, iară mâna, cu care am atins cumva bolnavul să ni-o spălăm foarte mult și bine.

Iar de păduchi ne scăpăm în modul următor: Cel ce s'a umplut cumva de aceste bi-digăni atât de neplăcute, să se desbrace de toate hainele sale, să stea pe un cearșaf (lepedeu) muțat mai întâi în petrol ori în soluțiune de 3% (trei la sută) de acid de carbol, să-și tunză tot părul de pe cap și trup, să se spele cu apă caldă și cu săpun dela cap până la picioare, ori să se scalde. (Femeile să-și spele părul cu petrol sau cu balsam de Peru și să-și țină în brobodit vreme de cel puțin o zi și o noapte). După ce s'a scaldat ori s'a spălat bine, să-și ungă acele părți ale trupului, pe cari se așează mai bucuros păduchii, cu alifie sură (de păduchi), care se află la oricare farmacie ori cu alifie făcută din 10% piatră puzioasă și 1% ulei de anis. Apoi se va îmbrăca în albituri și haine curate.

Hainele, pe cari s'au aflat păduchi, le învâluim într'un cearșaf înmuțat în petrol sau în soluție de 3% de carbol, le așazăm într'o ladă, pe care o batem cu cuie, și nu ne atingem de ele 2 săptămâni, în care vreme păduchii mor în lipsă de nutremânt (sânge).

Dar fiindcă nu oricine are atâtea haine ca să se poată lipsi de un rând vreme de două săptămâni, aceste haine le putem despăduchia și mai iute. Albiturile și toate hainele cari se pot spăla și fierbe, le clocotim în leșie tare, cel puțin 1/4 de oră, acoperind bine oala. Postăvurile, penele, blăndăriile le legăm, dar nu strâns, în saci, le așazăm apoi în cuptorul de pâne, după ce căldura din cuptor s'a mai potolit, de așa, încât aruncând în cuptor o hârtie nu se pârlește, și cu atât mai puțin se prăjește. Și ținem hainele în cuptor vreme de cel puțin o oră. În forma aceasta se prăpădesc și lindinele păduchilor.

Lindinele se mai pot stărpi și așa, dacă călcăm crețele și cusăturile hainelor cu un fer cald ori le purtăm, cu mare băgare de seamă, deasupra unei lumini aprinse.

Păduchii se mai pot îndepărta și dacă presărăm între haine și albituri naftalină (un praf alb, care se află la farmacii și la băcăni) ori dacă le stropim cu ulei curat de anis ori

de chimin, iară trupul să-l frecăm cu spirt curat (96%) amestecat cu ulei de anis sau de chimin (a treia parte ulei de anis sau de chimin și două din trei părți spirt curat).

Să ne mai ferim apoi și de pureci, de cari numai prin spălarea regulată a podelelor, ori prin ungerea lor cu ulei nu putem scăpa. Și purecii și muștele sunt foarte primejdioase în astfel de cazuri.

Cine se va ținea de cele scrise aici, poate fi aproape sigur, că nu se va molipsi de tifosul exantematic, care boală omoară aproape 2 din 3 părți a celor cuprinși de ea.

ȘTIRI

Răvașul săptămânii.

Zilele	Calendarul		Sfinții a căror pomenire se face
	nou	vechiu	
Dum.	18	5	Martirul Conon
Luni	19	6	42 Martiri din Ammoriu
Mart.	20	7	Episcopii martiri din Chersona
Miercuri	21	8	Părintele Teofilact (Denie)
Joi	22	9	40 martiri
Vineri	23	10	Martirul Cvadrat (Denie)
Sâmbătă	24	11	Păr. Sofronie.

În Dumineca a patra a postului mare săvârșim amintirea cuviosului Părintelui nostru Ioan, cel ce a scris Scara și cântăm *la utrenie* pe glas 8; evanghelia Invierii a VIII-a, luminătoare a VIII-a. *La liturghie* evanghelia dela Marcu cap 9, stih 17:

Miercuri seara în 21/8 Martie se cântă rânduiala canonului celui mare, iară Vineri seara în 23/10 Martie Acatistul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu.

Târgurile. 18 Bălcaciu, Bărzana (jud. Arad). 19 Agărbiciu (jud. T.-Arieș), Agnita Apoldului mare, Ciuc, Sândonic, Dezna, Gârcei, Mănășturul unguresc, Motișdorf, Praid, Zlatna. 20 Dărios. 21. Asuagiul de sus (jud. Sălăgiu). Baia de Criș, Căpâlnes, Sângiorgiul de pădure. 23 Bileag (jud. Bistrița-Năsăud). Cehul Silvaniei 24 Blaj, Giurgeu, Sânmiclăuș.

— Pentru luminarea poporului. D-na Maria Vlăsa din Sâncel a binevoit a dăru pentru fondul de susținere al gazetei noastre suma de 50 lei. Tot pentru acest fond am primit dela fratele Teodor Popoviciu, cassar comunal în Șoimușul român, 15 lei, și dela Dimitrie Nistor, cantor gr.-cat. în Comoriște, 6 lei. Le mulțămim din inimă pentru acest sprijin prețios!

— Cea dintâie adunare a gazetărilor de viață latină s'a ținut zilele trecute în orașul Lyon din Franța. Au luat parte gazetari din Franța, Portugalia, Spania, Italia, Elveția, Belgia, Brazilia, Peru, Columbia, Uruguay, Chili, Mexic, Argentina și România. Toți au fost însuflețiți de ideea, de a se apăra împotriva atacurilor ce vin din partea altor popoare de altă viață și de a-și strânge cât mai mult rândurile.

— Ungurii sădesc păduri pe câmpia Ungariei. După ce Ungaria și-a pierdut toți munții așa că i-a rămas numai marea câmpie ungurească, a ajuns să fie foarte lipsită de lemne. În parlamentul unguresc se discută acum o lege, care poruncește ca toate pământurile mai slăbuțe să se sădească cu păduri, fie chiar de acăt, pentru că țara să nu sufere de lipsa lemnului. Pădurile sunt nu numai de de mare preț, dar și o podoabă a țării, chiar de aceea trebuie să le grijim.

— O mână cu zece milioane. — În fericita Rusie comunistă se vând mâțele câte cu 10 milioane ruble una, și se zice, că nici cu acest preț nu se pot căpăta. Pricina e, că bolșevicii au mâncat mâțele și acum nu sunt nici de leac în ținuturile lor. Foametea i-a împins la acest lucru.

— **Și Vienezii luptă împotriva jidovilor.** De când cu războiul cel mare aproape în toate țările au ajuns la putere ne-tărmurită jidovii, cari deoparte s'au știut scăpa de război, iar de alta au făcut afaceri pe spinarea bieților oameni năcăjiți. Chiar de aceea nu e mirare, că pretutindeni în Europa se dă astăzi o luptă aprigă împotriva lor, nu numai la noi, ci și-n Ungaria, Cehoslovacia, Germania, Franța și așa mai departe. Ba până și blâzii Vienezii s'au pus săptămâna trecută pe lucru și au ținut mari adunări de protestare împotriva jidovilor.

— **Copil ars de vin.** Miercuri în satul Aiton de lângă Cluj un copil al săteanului Gh. Fărcaș, de 5 ani, jucându-se cu o lampă aprinsă, aceasta s'a răsturnat și copilul a ars scrum.

— **Ape mari pretutindeni.** În urma topirii zăpezii prea pripite aproape toate râurile, în frunte cu Dunărea, au eșit din alvie. Pretutindeni în jurul râurilor pagubele sunt foarte mari și oamenii privesc îngrijorați la sămănăturile cutropite.

— **Foametea a reapărut în Rusia.** Bolșevicii tăgăduesc, că-n țara lor ar fi foamete, dară oameni vrednici de crezământ, cari au venit din Bolșevicia, spun, că foametea e mai mare decât în anul trecut. Astfel în Ucraina și ținutul Wolga din 1 Septemvrie până la 15 Octomvrie 1922 au perit de foame 180 de mii de oameni, iar dela 15 Octomvrie 1922 până la 1 Ianuarie 1923 mai mulți: 345 de mii de oameni. Dela 1 Ianuarie încoace nu-i permis, să se mai publice numărul celor ce mor de foame. Milioane de copii sunt în gura morții.

— **Károlyi Mihály — om sărac.** Fostul conducător al Ungariei pe vremea revoluției din 1918, Károlyi Mihály, unul dintre cei mai bogați grofi ai Ungariei, a fost declarat de către unguri dușman al țării, pentru că a predat țara în mâinile lui Kún Bela. Tribunalul din Budapesta l-a judecat în sfârșit la pierderea tuturor averilor sale din Ungaria. Și știți despre ce avere e vorba? Despre un palat ca-n povești din mijlocul Budapestei, și despre nu mai puțin de 23 moșii uriașe, cu castele, vite, mașini, hambare, ciurzi de boi, vaci, oi, mobile și tot felul de scumpeturi. De doi ani lucrează fără întrerupere 150 de funcționari la alcătuirea inventarului, pe care nu-l vor găta decât poate la anul.

— **O oaie care a fâtat 5 miei.** Ne scrie părintele Ioan Milca din Rediu de lângă Cluj, că în comuna numită, o oaie a poporeanului Vasile Mureșan a fâtat de curând cinci miei, toți albi, deplin desvoltăți, cari toți trăiesc și sunt vioși.

— **Mari hoții la o școală din Galați.** Cei ce-și poartă copiii la școală știu, cu ce greutate se câștigă astăzi un atestat despre absolvirea unei școli. Nu numai copiii, ci și părinții trebuie să lucre din greu până-și capătă la mână scrisoarea care arată că cineva a isprăvit învățătura. O astfel de scrisoare se numește diplomă.

Ei bine, câțiva profesori jidani din Galați au început încă din 1914 să dea astfel de diplome, pe bani, unor oameni fără școală destulă. Zilele trecute însă li-s'a infundat, pentru că siguranța a dat de veste și a pus mâna atât pe nevrednicii profesori cât și pe elevii fără de rușine. Dar cum astfel de elevi au fost peste o mie, temnițele Galaților s'au dovedit neincăpătoare pentru primirea atâtor.

— **O domnișoară** cu scrisoare bună pentru lucru de cancelarie, se primește numai decât la Administrația gazetei noastre. Plată bună.

Cărți nouă.

Goga, piesă teatrală populară în 3 acte de Horia Petra-Petrescu, (Editura W. Krafft, Sibiu) broș. 12 Lei și 250 Lei pentru postă cu recomandație.

Piese teatrale pentru diletanți în satele noastre mai mari și în orașele noastre s'au sporit cu piesa aceasta, care vrea să dea câteva clipe de petrecere publicului, dar vrea totodată să dea și merinde de gândit. În timpurile noastre tulburi se răspândesc, ca hoală molipsitoare gânduri bolnave, ca gândul comunismului de pildă, și amenință temelile societății, din ori și care țară.

Impotriva otrăvitorilor, cari vreau să dărime totul cu „comunismul” — vrea să aducă piesa câteva argumente sănătoase, arătând pe un fost prizonier român în Rusia — cum pune și el umărul și așculță de un „domn”, când e primejdia comună și când un cap înțelept trebuie să conducă, dacă nu vreau toți să se dea de mal. Mai arată în fața celui care își bate joc de toate pe unul care crede în Dumnezeu și a fost pe la locurile sfinte, iar între amândoi vedem în piesă pe un bătrân încărunit în cinste care spune respicat: pe tine care crezi în ceva se poate ridica viitoarea clădire, pe tine care-ți bați joc de toate e zidirea pe nisip!

Adevărurile acestea ies la iveală din vorbele și din faptele de pe scenă și țărani și domnii sunt descriși din viața de toate zilele, de după război. Sunt scene pentru oamenii cari se deșteaptă și vreau să gândească, în loc de a trăi dela mână pân' la gură.

Cine vrea să dea poporului o piesă potrivită, și să ajute ca gânduri bune pentru toți să prindă rădăcină — cumpără, joacă și face propagandă la teatru și la șezători literare pentru „Goga”.

Poșta Gazetei.

S. Păcurariu. Oroșfaia. Am primit 54 lei pe 1923.
P. Nicodim. Tiovanul-mare. Am primit 33 lei trimiși în abonament.

D. Pasca. Bozloș. Banii trimiși i-am primit, sunteți plătit până la 31 Dec. 1923.

N. Opris. Hălmașd. Am primit banii trimiși în abonament.

I. Timiș. Borșa. Am primit 54 lei, Gazeta se va trimite laolaltă cu alui T. Filip.

Vite de vie

Nimenea să nu cumpere Vite al cu rădăcină de 1 și 2 ani până nu cerceta pepiniera noastră sau vitele pozitate la Ioan Pușcaș fost arendaț Blaj.

Cercetați și vă ve-ți convinge!

Frații Butari
pepinieră de vite al
Ghiora

podgoria Arad

(21) 2-4

Moșie de vânzare.

În comuna ALECUȘ, în depărtare 8 Km. dela gară, județul Alba inferioară se vinde o moșie, constatătoare din jugăre arător, 15 jug. cositor și 5 pășune, case de piatră și superecitate economice. Adresa vânzătorului o dați

(18) 3-3

Administrația gazetei

Alexandru Sărătea

tâmplar în Blaj

Strada Mitropolitul Vancea

Primește tot felul de lucrări fine, mobile, din lemnul cel mai bun mahagon, palisandru etc.

Pregătește în timp foarte scurt uscare ferestri pentru case țărănești și a lucrări de măsur.

Primește mobile vechi pentru curățare

Lucru bun, frumos, trainic, preț ieftine.

(15) 3-4

Redactor responsabil IULIU MAIOR

„PATRIA”

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL”, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și măsur, lemn de foc, pari de vie. Fabrica sa „VULCANUL” produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM” vinde toate negoațele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA”

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA”, BLAJ.

(10) 9-52.